

Bonbonnière

Als werkstukopgave voor de afdelingsbijeenkomst was gekozen voor het maken van een bonbonnière. Als diameter van de schaal was de opgave 200 mm. De hoogte van de schaal bedroeg 120 mm. De lengte van de voet was dus te bepalen uit 120 mm - dikte van de schaal - lengte voet.

Ik had voor dit werkstuk een stuk olijffessen voorhanden. Om het geheel wat sierlijker te maken heb ik de keuze gemaakt om de schaal in 8 segmenten te verdelen (zie foto) en ter contrast van deze segmenten een laag contrasterende fineer (mijn keuze zwart) tussen te lijmen.

Omdat in het centrum de bij elkaar komende puntjes vrij kwetsbaar zijn en lichte maatafwijkingen van het zagen in het centrum ook direct zichtbaar zijn, heb ik in het centrum een cirkel van 24 mm ingelijmd. Ook heb ik 55 mm uit het hard een cirkel gecreëerd door op de snijpunten van het fineer zwarte dookjes van $\varnothing 15$ mm in te lijmen. De maat van 55 mm heb ik gekozen omdat die cirkel dan net valt buiten de verstevigingsrand bij het pootje onderaan de schaal.

De door mij gevolgde werkwijze is als volgt geweest. Het blok voor de schaal (iets dikker dan de schaal) heb ik zuiver haaks en vierkant gezaagd. Daarna heb ik eerst diagonaal van hoek naar hoek doorgezaagd. Voor het zaagwerk heb ik een cirkelzaagblad met fijne veranding gebruikt. Dit levert een strakke lijnnaad op. De twee stukken heb ik met een tussenlaag van fineer weer aan elkaar gelijmd. Daarna heb ik de tweede diagonaal gezaagd en

ook weer met een tussenlaag van fineer aan elkaar gelijmd. Nu ontstaat in het midden een kruising van de twee diagonalen. Dit levert dan de maatvoering op om het houtblok langs de geleider van de cirkelzaag precies door het midden van de kruising door te zagen.

Na het zagen van de eerste zaagsnee door het midden van de kruising weer verlijmen met tussenlaag van fineer en de laatste zaagsnee maken. Na verlijming met tussenlaag van fineer is het houtblok dus verdeeld in acht partjes die aan elkaar gelijmd zijn. Om overbodig draaiwerk te voorkomen heb ik vervolgens de hoeken van het houtblok eraf gezaagd zodat de cirkelvorm zoveel mogelijk benaderd wordt. Aandachtspunt bij dit geheel is een volledige en zorgvuldige verlijming met voldoende uithardingstijd. Immers te snel en onzorgvuldig werken zal leiden tot uiteen spatten van het werkstuk tijdens het draaien met alle gevolgen van dien!!

Plaats nu het houtblok exact in het hart op een schroefcenter. Zet in de leunspanhouder een geleider met een boorgeleiding van 15 mm en

stel deze horizontaal af op de centerhoogte van de draaibank. Verticaal moet de boorgeleider 55 mm uit het centerhard van de draaibank afgesteld worden. Nu kan op elke snijlijn van het fineer een gat geboord worden van 15 mm door het houtblok heen. Dat worden dus acht gaten van 15 mm. Lijm hierin de te maken 8 dookjes (mijn keus ebben). De boorgeleider hoeft geen professioneel apparaat te zijn. Het kan ook simpel een stuk hout zijn gedraaid op de maat van de leunspaanhouder. In dit stuk hout moet dan op centerhoogte van de draaibank zuiver horizontaal een gat \varnothing 15 mm worden geboord.

Hierna het blok hout zuiver rond draaien en daarna de vorm van de onderkant van de schaal afdraaien. Dan kan een kamer gedraaid worden om de schaal op te spannen in een spankop om de bovenzijde van de schaal te draaien. Het kamertje wordt na afloop gebruikt om het pootje in te lijmen. Werk de onderzijde van de schaal volledig af.

Haal nu de schaal van het schroefcenter draai het om en span het in de spankop. Merk op dat de cirkel van 24 mm in het hart van de schaal nog niet is aangebracht. In mijn geval was de uitwendige maat van mijn spankop \varnothing 34 mm.

Inwendig heeft de spankop een maat van \varnothing 25 mm. Daar kan dus een boor met een diameter van 24 mm precies tussendoor. Boor nu het gat van 24 mm en lijm daar een zelfgemaakte dook van 24 mm in (onderzijde dook is bodem kamertje onderzijde schaal). Na uitharding van de lijm kan de binnenkant van de schaal worden gedraaid. Hierna kan de schaal volledig worden afgewerkt.

Voor het pootje heb ik een stukje gouden regen gebruikt. Tussen de centers heb ik de grootste diameter gedraaid. Daarna het voetje dat in het kamertje van de schaal gelijmd moet worden, gedraaid. Deze maat past ook weer in mijn spankop. Hierin heb ik dus het pootje opgespannen in de spankop en de volledige profilering in het pootje gedraaid. Let goed op de maatvoering. Vooral de lengte van het voetje dat in het kamertje gelijmd moet worden is belangrijk. Het kamertje is n.l. conisch uitgedraaid vanwege het opspannen in de spankop. De lengte van het voetje moet de diepte van het kamertje hebben minus de lijmmaad anders sluit e.e.a. niet mooi aan. Nu het pootje afwerken en inlijmen en de chocolaatjes kunnen gepresenteerd worden.

Jan van der Ploeg

